

Suvestinė redakcija nuo 2018-07-01 iki 2018-12-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2003, Nr. [15-634](#), i. k. 102301MISAK00000620

Nauja redakcija nuo 2018-01-01:

Nr. [D1-1045](#), 2017-12-27, paskelbta TAR 2017-12-28, i. k. 2017-21396

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LAKIŲJŲ ORGANINIŲ JUNGINIŲ, SUSIDARANČIŲ NAUDOJANT ORGANINIUS
TIRPIKLIUS TAM TIKRŲ VEIKLOS RŪŠIŲ ĮRENGINIUOSE, IŠMETIMO RIBOJIMO
IR ĮRENGINIŲ REGISTRAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2002 m. gruodžio 5 d. Nr. 620
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19³ straipsniu, Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo 15 straipsnio 3 dalimi, Ataskaitų, susijusių su Europos Sąjungos aplinkos sektoriaus teisės aktų įgyvendinimu, teikimo Europos Komisijai tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 7 d. nutarimu Nr. 388, priedo 2.2.4 papunkčiu ir perkeldamas 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL 2010 L 334, p. 17):

T v i r t i n u Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, išmetimo ribojimo ir įrenginių registravimo taisykles (pridedama).

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 620
(2017 m. gruodžio 27 d. įsakymo Nr. D1-1045
redakcija)

**LAKIŲJŲ ORGANINIŲ JUNGINIŲ, SUSIDARANČIŲ NAUDOJANT ORGANINIUS
TIRPIKLIUS TAM TIKRŲ VEIKLOS RŪŠIŲ ĮRENGINIUOSE, IŠMETIMO RIBOJIMO
IR ĮRENGINIŲ REGISTRAVIMO TAISYKLĖS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, išmetimo ribojimo ir įrenginių registravimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato išmetamų lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, kiekio ribojimo, monitoringo ir ribinių verčių laikymosi įvertinimo, visuomenės ir Europos Komisijos informavimo reikalavimus, organinius tirpiklius naudojančių įrenginių, kurių eksploatavimui nereikia gauti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimo ar Taršos leidimo, įregistravimo, registracijos duomenų teikimo, tikslinimo ir įrenginių išregistravimo tvarką.

2. Taisyklėmis privalo vadovautis veiklos vykdytojai, eksploatuojantys organinius tirpiklius naudojančius įrenginius, Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos (toliau – AAD) vykdamas aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę užtikrinant šių Taisyklių reikalavimų laikymąsi, Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – AAA), vykdamas aplinkos valstybinę laboratorinę kontrolę užtikrinant šių Taisyklių reikalavimų laikymąsi, organinius tirpiklius naudojančių įrenginių įregistravimą, registracijos duomenų tikslinimą ir organinius tirpiklius naudojančių įrenginių išregistravimą, visuomenės ir Europos Komisijos informavimą šių Taisyklių nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-498](#), 2018-06-12, paskelbta TAR 2018-06-13, i. k. 2018-09823

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **organinius tirpiklius naudojantis įrenginys (toliau – įrenginys)** – stacionarus technikos objektas, kuriame vykdamas Taisyklių 1 priede nurodytą vienos arba kelių rūšių veiklą, taip pat kitą toje pačioje vietoje vykdomą tiesiogiai techniškai susijusią veiklą, kurios metu išmetami lakieji organiniai junginiai, suvartojamas organinio tirpiklio kiekis atitinka Taisyklių 2 priedo 1 ir 2 lentelės skiltyje „Veiklos rūšis (organinio tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)“ nurodytą organinio tirpiklio suvartojimo ribą;

3.2. **esamas įrenginys** – nuo 1999 m. kovo 29 d. veikiantis įrenginys arba įrenginys, kuriam leidimas buvo išduotas arba kuris buvo įregistruotas anksčiau nei 2001 m. balandžio 1 d., arba įrenginys, kurio veiklos vykdytojas paraišką dėl leidimo išdavimo pateikė anksčiau nei 2001 m. balandžio 1 d., jei įrenginys pradėtas eksploatuoti ne vėliau kaip 2002 m. balandžio 1 d.;

3.3. **naujas įrenginys** – įrenginys, kuriam buvo išduotas leidimas arba jis buvo įregistruotas po 2001 m. balandžio 1 d.;

3.4. **esminis pakeitimas** – esamo įrenginio didžiausias per vieną parą vidutiniškai suvartojamų organinių tirpiklių masės pokytis, kai įrenginys eksploatuojamas pagal projektinį galingumą, išskyrus paleidimo ir sustabdymo operacijas bei įrangos remontą, dėl kurio lakiųjų organinių junginių išmetamas kiekis padidėja daugiau kaip:

3.4.1. 25 %, jei tai įrenginys, kuriame vykdoma veiklos rūšis patenka į 2 priedo I skyriaus lentelės 1, 3, 4, 5, 8, 10, 13, 16 arba 17 skiltyse nurodytas žemiausias ribas, arba, jei tai kita 2 priede nurodyta veiklos rūšis, kurią vykdamas organinių tirpiklių suvartojama mažiau nei 10 tonų per metus;

3.4.2. 10 %, jei tai 3.4.1. papunktyje nenurodyti įrenginiai;

3.5 veiklos vykdytojas (ūkio subjektas) – fizinis ar juridinis asmuo (įskaitant užsienio valstybės juridinį asmenį ir kitą organizaciją, taip pat jų padalinį), kuris eksploatuoja arba kontroliuoja visą įrenginį arba tokio įrenginio dalį, kuriam nuosavybės teise priklauso įrenginys arba kuris naudoja, valdo įrenginį nuomos, panaudos, patikėjimo teise arba eksploatuoja kitu teisiniu pagrindu ir atsako už įrenginio eksploatavimo ir techninio funkcionavimo kontrolę;

3.6. neorganizuotai išmetami teršalai – lakieji organiniai junginiai, išskyrus organizuotai išmetamus lakiuosius organinius junginius, taip pat produktuose esantys tirpikliai, išleidžiami į aplinkos orą, dirvožemį ir vandenį, jei Taisyklių 2 priede nenumatyta kitaip. Jie apima į išorės aplinką pro langus, duris, orlaides ir kitas panašias angas patekusius nesugaudytus teršalus;

3.7. organizuotai išmetami teršalai – dujos, kuriose yra lakiųjų organinių junginių ar kitų teršalų, negrįžtamai išleidžiamos į **aplinkos** orą pro kaminą ar taršos mažinimo įrengimą;

3.8. bendras išmetamų teršalų kiekis – neorganizuotai ir organizuotai išmetamų teršalų kiekių suma;

3.9. lakusis organinis junginys (toliau – LOJ) – organinis junginys, įskaitant ir kreozoto frakciją, kurio garų slėgis esant 293,15 K temperatūrai yra 0,01 kPa arba didesnis, arba kuris pasižymi atitinkamu lakumu esant konkrečioms naudojimo sąlygoms;

3.10. organinis junginys – bet kuris junginys (išskyrus anglies oksidus ir neorganinius karbonatus ir bikarbonatus), kuriame yra bent vienas atomas anglies ir vienas arba keli vandenilio, halogenų, deguonies, sieros, fosforo, silicio arba azoto atomai;

3.11. mišinys – mišinys, kaip apibrėžta 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, 3 straipsnio 2 dalyje;

3.12. organinis tirpiklis – bet kuris lakusis organinis junginys, naudojamas vienas ar drauge su kitais agentais, ir be cheminių pakitimų žaliavoms, produktams ar atliekoms tirpinti arba yra naudojamas kaip valymo medžiaga, tirpinanti nepageidaujamas priemaišas, arba kaip tirpiklis ar dispersinė terpė, arba kaip klampumą ar paviršiaus įtempimą koreguojanti medžiaga, arba kaip plastifikatorius ar konservantas;

3.13. halogenintas organinis tirpiklis – organinis tirpiklis, kurio molekulėje yra bent vienas bromo, chloro, fluoro ar jodo atomas;

3.14. danga – dengiamasis sluoksnis, sudarytas iš bet kurių mišinių, tarp jų ir organinių tirpiklių, ar mišinių, kuriuose yra organinių tirpiklių, būtinų jo tinkamam naudojimui, turintis paviršiaus apsaugos, dekoratyvinę ar kitą funkciją;

3.15. klijai – bet kuris mišinys, tarp jų ir visi organiniai tirpikliai ar mišiniai, kuriuose yra organinių tirpiklių, būtinų jo tinkamam naudojimui, naudojamas atskiroms gaminių dalims sulipinti;

3.16. rašalas – bet kuris mišinys, tarp jų ir visi organiniai tirpikliai ar mišiniai, kuriuose yra organinių tirpiklių, būtinų jų tinkamam naudojimui, naudojamas spausdinimo veikloje tekstui ar vaizdui ant paviršiaus atspausti;

3.17. lakas – skaidri danga;

3.18. suvartojimas – visos per kalendorinius metus ar bet kurį kitą 12 mėnesių laikotarpį įrenginio organinių tirpiklių sąnaudos, atskaičius lakiuosius organinius junginius, regeneruotus pakartotiniam naudojimui;

3.19. sąnaudos – tai organinių tirpiklių kiekis, taip pat ir jų kiekis mišiniuose, kurie naudojami vykdant veiklą, tarp jų ir tirpiklių, kurie buvo pakartotinai panaudoti įrenginyje ar už jo ribų ir kurie apskaitomi kaskart juos naudojant tai veiklai vykdyti;

3.20. pakartotinis organinių tirpiklių naudojimas – regeneruotų iš įrenginio organinių tirpiklių panaudojimas bet kokiems techniniams ar komerciniams tikslams, taip pat jų kaip kuro naudojimas, išskyrus tokio regeneruoto organinio tirpiklio kaip atliekų galutinį šalinimą;

3.21. debito masė – išmestų lakiųjų organinių junginių kiekis masės vienetais per valandą;

3.22. **ribojančios sąlygos** – tokios įrenginio eksploatavimo sąlygos, kada dėl veiklos išsiskiriantys lakieji organiniai junginiai yra nukreipiami ir išmetami į aplinkos orą pro kaminą arba taršos mažinimo įrengimą juos kontroliuojant, ir todėl nėra neorganizuotai išmetami teršalai;

3.23. **paleidimo ir sustabdymo operacijos** – operacijos, kurių metu veikla, įranga, įrenginio dalis ar talpykla pradedama eksploatuoti ar sustabdoma arba paleidžiama tuščiaja eiga ar grąžinama į darbo režimą. Reguliarios veiklos svyravimo fazės neturi būti laikomos paleidimu ir sustabdymu;

3.24. kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-528 „Dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – TIPK taisyklės), vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS

ĮRENGINIŲ ĮREGISTRAVIMAS, REGISTRACIJOS DUOMENŲ TEIKIMAS, TIKSLINIMAS IR ĮRENGINIŲ IŠREGISTRAVIMAS

4. Veiklos vykdytojas turi teisę eksploatuoti Taisyklių reikalavimus atitinkantį įrenginį, kurio eksploatavimui nereikia gauti TIPK ar Taršos leidimo, tik jį įregistravus, atsižvelgiant į Taisyklių 10 punkto nuostatas. Draudžiama eksploatuoti išregistruotą įrenginį.

5. Įrenginį pagal veiklos vykdytojo pateiktus registracijos duomenis įregistruoja, registracijos duomenis tikslina ir įrenginį išregistruoja AAA.

6. Esant įrenginio pakeitimui, kuris sąlygoja kitokias įrenginio eksploatavimo sąlygas, negu buvo nurodytos veiklos vykdytoju pateikiant registracijos duomenis įrenginį įregistruojant, veiklos vykdytojas turi užtikrinti, kad registracijos duomenys būtų patikslinti iki pakeitimo įrenginyje įdiegimo pradžios.

7. Įrenginys įregistruojamas neterminuotam laikui.

8. Įrenginiui įregistruoti veiklos vykdytojas privalo pateikti AAA įrenginio registracijos duomenis (Taisyklių 6 priede nurodytą informaciją); įrenginio registracijos duomenų tikslinimui ar įrenginio išregistravimui – tik pasikeitusius (Taisyklių 6 priede nurodytos informacijos) duomenis.

9. Įrenginio registracijos duomenys gali būti teikiami asmeniškai, siunčiant registruotu paštu, per kurjerį arba dokumentus, pasirašytus saugiu elektroniniu parašu, sukurtu saugia parašo formavimo įranga ir patvirtintu galiojančiu kvalifikuotu sertifikatu, siunčiant elektroniniu paštu, ar per kontaktinį centrą, nurodytą Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme (toliau – Paslaugų įstatymas).

10. Veiklos vykdytojas teisę eksploatuoti Taisyklių reikalavimus atitinkantį įrenginį įgyja kitą dieną po įrenginio registracijos duomenų pateikimo AAA dienos arba nuo įrenginio registracijos duomenų formoje nurodytos dienos, jeigu ši diena yra vėlesnė negu kita diena po įrenginio registracijos duomenų pateikimo AAA dienos, ir ši diena (duomenų pateikimo diena arba formoje nurodyta diena) laikoma įrenginio įregistravimo diena.

11. AAA ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo Taisyklių 10 punkte nurodytos dienos ar patikslintų įrenginio registracijos duomenų gavimo dienos suformuoja ir įrašo ar patikslina įrenginio registracijos duomenis Organinius tirpiklius naudojančių įrenginių sąrašė, kurio forma nustatyta Taisyklių 7 priede, ir juos paskelbia AAA interneto svetainėje.

12. AAA įvertina Taisyklių 8 punkte nurodytus duomenis ir per 30 dienų nuo šių duomenų gavimo datos:

12.1. jei įrenginio registracijos duomenys atitinka Taisyklių reikalavimus, ir pakanka informacijos ir duomenų, kurių reikia įrenginio įregistravimui, ar įrenginio registracijos duomenų patikslinimui, apie tai praneša veiklos vykdytoju ir AAD;

12.2. jei įrenginio registracijos duomenys ar pateikti patikslinti įrenginio registracijos duomenys yra netikslūs, neišsamūs (ne visi) ar klaidingi, tačiau šie trūkumai nėra tokie, dėl kurių

būtų pripažinta, kad įrenginys neprivalo būti įregistruotas, informuoja veiklos vykdytoją ir AAD apie pareigą veiklos vykdytojui tikslinti įrenginio registracijos duomenis per AAA nustatytą protingą terminą patikslintų duomenų pateikimui;

12.3. jei įrenginio registracijos duomenų tikslinti nereikia, apie tai praneša veiklos vykdytojui ir AAD.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-498](#), 2018-06-12, paskelbta TAR 2018-06-13, i. k. 2018-09823

13. Veiklos vykdytojui informacija, nurodyta Taisyklių 12, 17 ir 19 punktuose, teikiama asmeniškai ar per atstumą (siunčiant registruotu paštu, per kurjerį arba dokumentus, pasirašytus saugiu elektroniniu parašu, sukurtu saugia parašo formavimo įranga ir patvirtintu galiojančiu kvalifikuotu sertifikatu, siunčiant elektroniniu paštu, ar per kontaktinį centrą, nurodytą Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme (toliau – Paslaugų įstatymas).“

14. AAA, įvertinusi veiklos vykdytojo pateiktus įrenginio registracijos duomenis, įrenginio eksploatavimo vietos sąlygas, teršalų sklaidą aplinkos ore, įrenginiui nustato griežtesnes išmetamų LOJ ribines vertes negu nustatytos Taisyklėse, jeigu iš įrenginio išmetamas LOJ kiekis viršija tiems teršalams nustatytas aplinkos kokybės normas, nurodytas Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąraše ir Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąraše, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 471/582 „Dėl Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo ir Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“ (toliau – Teršalų sąrašas). Įrenginiams, kuriems eksploatuoti nereikia turėti TIPK leidimo, griežtesnės išmetamų LOJ ribinės vertės nustatomos AAA sprendimu.

15. Informacija apie įrenginiui nustatytas griežtesnes išmetamų LOJ ribines vertes, nurodytas Taisyklių 14 punkte, ir taikomas išimtis dėl išmetamų LOJ ribinių verčių, nurodytas Taisyklių 25 ir 26 punktuose, įrašoma į Organinius tirpiklius naudojančių įrenginių sąrašą ir paskelbiama AAA interneto svetainėje ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo dėl griežtesnių išmetamų LOJ ribinių verčių nustatymo arba sprendimo dėl išimties taikymo priėmimo. AAA apie priimtus sprendimus, nurodytus Taisyklių 14, 25 ir 26 punktuose, praneša veiklos vykdytojui ir AAD Taisyklių 13 punkte nurodytu būdu per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-498](#), 2018-06-12, paskelbta TAR 2018-06-13, i. k. 2018-09823

16. Įrenginio registracijos duomenys turi būti tikslinami, kai yra bent viena iš šių sąlygų:

16.1 kai planuojamas įrenginio esminis pakeitimas;

16.2. planuojama pakeisti įrenginyje vykdomą veiklos rūšį, nurodytą Taisyklių 1 priede;

16.3. atlikus įrenginio eksploatavimo atitikties Taisyklių reikalavimams įvertinimą, nustatoma, kad reikia laikytis griežtesnių ar papildomų įrenginio eksploatavimo sąlygų arba užtikrinti naujo ar pakeisto aplinkos apsaugos normatyvo ar aplinkos apsaugos standarto laikymąsi ir (ar) atitikti naujai ar pakeistai aplinkos kokybės normai;

16.4. nustatoma, kad veiklos vykdytojo pateikti įrenginio registracijos duomenys ar pateikti patikslinti įrenginio registracijos duomenys netikslūs, neišsamūs (ne visi) ar klaidingi, bet trūkumai nėra tokie, dėl kurių būtų pripažinta, kad įrenginys neprivalo būti įregistruotas;

16.5. pasikeitus įrenginį eksploatuojančiam veiklos vykdytojui arba įrenginį eksploatuojančio veiklos vykdytojo pavadinimui, asmens kodui, adresui.

17. Kai Taisyklių 16 punkte nurodytas aplinkybes nustato AAA, ji informuoja Taisyklių 13 punkte nurodytu būdu per 5 darbas dienas nuo minėtų aplinkybių nustatymo veiklos vykdytoją ir AAD apie pareigą veiklos vykdytojui tikslinti įrenginio registracijos duomenis ir nustato protingą terminą, per kurį turi būti pateikti patikslinti duomenys. Kai nurodytas aplinkybes nustato veiklos

vykdytojas, jis privalo Taisyklėse nustatyta tvarka pateikti patikslintus įrenginio registracijos duomenis AAA.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-498](#), 2018-06-12, paskelbta TAR 2018-06-13, i. k. 2018-09823

18. Įrenginys išregistruojamas, kai yra bent viena iš šių sąlygų:

18.1. įrenginio registracijos duomenis pateikusio veiklos vykdytojo prašymu, jei dėl veiklos pakeitimo nelieka prievolės įrenginiui būti įregistruotam;

18.2. neįvykdžius Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo nustatyta tvarka priimto nutarimo sustabdyti aplinkai kenksmingą veiklą;

18.3. likvidavus juridinį asmenį, pateikusį įrenginio registracijos duomenis, mirus fiziniam asmeniui, pateikusiam įrenginio registracijos duomenis, arba teismui pripažinus jį neveiksniu arba ribotai veiksniu srityje, susijusioje su įrenginio eksploatavimu, ar pripažinus jį nežinia kur esančiu, jeigu asmens teisių perėmėjas per 6 mėnesius nuo šiamo punkte nurodytų aplinkybių atsiradimo nesikreipia dėl registracijos duomenų patikslinimo;

18.4. paaiškėjus, kad veiklos vykdytojo pateikti įrenginio registracijos duomenys ir (ar) patikslinti įrenginio registracijos duomenys yra tokie, dėl kurių būtų pripažinta, kad įrenginys neprivalo būti įregistruotas;

18.5. Taisyklių 17 punkte nurodytais atvejais ir terminais veiklos vykdytojui nepateikus patikslintų įrenginio registracijos duomenų.

19. AAA, priėmusi sprendimą dėl įrenginio išregistravimo, apie tai nedelsiant informuoja veiklos vykdytoją ir AAD nurodydama įrenginio išregistravimo priežastis, datą, nuo kurios įrenginys laikomas išregistruotu, apskundimo tvarką ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas įrašo įrenginio išregistravimo datą Organinius tirpiklius naudojančių įrenginių sąrašė, skelbiamame AAA interneto svetainėje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-498](#), 2018-06-12, paskelbta TAR 2018-06-13, i. k. 2018-09823

20. Su įrenginio įregistravimu, registracijos duomenų tikslinimu, įrenginio išregistravimu susiję dokumentai saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka.

III SKYRIUS

REIKALAVIMAI ĮRENGINIŲ EKSPLOATAVIMUI IR IŠMETAMŲ LOJ KIEKIO RIBOJIMUI

21. Įrenginiai turi būti eksploatuojami laikantis Taisyklėse nustatytų reikalavimų įrenginių eksploatavimui ir išmetamų LOJ kiekio ribojimui.

22. Įrenginio eksploatavimo metu į aplinkos orą išmetami LOJ neturi viršyti jiems nustatytos aplinkos oro kokybės normos, nustatytos Teršalų sąrašė. Dėl to turi būti atliktas išmetamų LOJ poveikio aplinkos orui įvertinimas (teršalų sklaidos aplinkos ore skaičiavimai), atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. D1–653 „Dėl Teršalų sklaidos skaičiavimo modelių, foninio aplinkos oro užterštumo duomenų ir meteorologinių duomenų naudojimo ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti“ nustatytus reikalavimus.

23. Jei esamame įrenginyje atliekamas esminis pakeitimas arba jeigu po to, kai įrenginyje buvo atliktas esminis pakeitimas, jis pirmą kartą patenka į Taisyklių taikymo sritį, ta jo dalis, kurioje buvo atliktas esminis pakeitimas, laikoma nauju įrenginiu arba esamu įrenginiu, jei viso įrenginio bendras išmetamų teršalų kiekis neviršija kiekio, kuris būtų apskaičiuotas, jei ta dalis, kurioje buvo atliktas esminis pakeitimas, būtų laikoma nauju įrenginiu. Veiklos vykdytojas apie planuojamą įrenginio esminį pakeitimą privalo nedelsiant raštu informuoti AAA ir AAD.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-498](#), 2018-06-12, paskelbta TAR 2018-06-13, i. k. 2018-09823

24. Galimi du į aplinką išmetamų LOJ kiekių ribojimo būdai:

24.1. turi būti laikomasi Taisyklių 2 priede kiekvienai veiklos rūšiai nurodytų organizuotai ir neorganizuotai išmetamų LOJ ribinių verčių arba bendro išmetamų LOJ kiekio ribinių verčių ir laikomasi Taisyklių 2 priede nustatytų kitų reikalavimų

arba;

24.2. turi būti laikomasi pagal Taisyklių 3 priede pateiktus Taršos mažinimo plano rengimo ir naudojimo reikalavimus parengto Taršos mažinimo plano reikalavimų, kad sumažintas išmetamų teršalų kiekis būtų lygiavertis kiekiui, pasiektam taikant 24.1. papunktyje nurodytas išmetamų LOJ ribines vertes.

25. Jei veiklos vykdytojas AAA įrodo, kad taiko veiklai geriausius prieinamus gamybos būdus (toliau – GPGB), tačiau neorganizuotai išmetamų LOJ ribinės vertės laikymosi techniniu ir ekonominiu požiūriu užtikrinti neįmanoma, AAA gali leisti, kad išmetamų LOJ kiekis viršytų tą ribinę vertę, išimties atveju, jei nėra didelės rizikos aplinkai ir žmonių sveikatai, t. y. įrenginio eksploatavimo metu į aplinkos orą išmetami LOJ neviršija jiems nustatytos aplinkos oro kokybės normos, kaip nurodyta 22 punkte. Įrenginiams, kuriems eksploatuoti nereikia turėti TIPK leidimo, išimtis suteikiama AAA sprendimu.

26. Vykdamas Taisyklių 2 priedo 1 lentelės „Organinio tirpiklio suvartojimo ribos ir išmetamų LOJ ribinės vertės“ 8 skiltyje nurodytą dengimo veiklą, kuri negali būti vykdoma ribojančiomis sąlygomis, AAA gali leisti, kad iš įrenginio išmetamas LOJ kiekis neatitiktų toje skiltyje nustatytų reikalavimų, jei veiklos vykdytojas įrodo, kad taiko GPGB, tačiau atitikti tokius reikalavimus techniniu ir ekonominiu požiūriu neįmanoma. Įrenginiams, kuriems eksploatuoti nereikia turėti TIPK leidimo, išimtis suteikiama AAA sprendimu.

27. Jei įrenginyje vykdomos dvi ar daugiau veiklos rūšių, kurių kiekviena atitinka Taisyklių 2 priedo 1 lentelės skiltyje „Veiklos rūšis (organinio tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)“ nurodytas organinių tirpiklių suvartojimo ribas, turi būti laikomasi:

27.1. kai naudojamos medžiagos, nurodytos Taisyklių 31 punkte, – tame punkte kiekvienos rūšies veiklai keliamų reikalavimų;

27.2. kai naudojamos kitos medžiagos:

27.2.1. Taisyklių 24 punkte nurodytų kiekvienos rūšies veiklai keliamų reikalavimų; arba

27.2.2. bendras išmetamų LOJ kiekis neturi viršyti kiekio, kuris susidarytų taikant Taisyklių 27.2.1. papunktį.

28. Medžiagos ir mišiniai, savo sudėtyje turintys LOJ, kurie pagal 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantį ir panaikinantį direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL 2008 L 353, p. 1) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008) klasifikuojami kaip kancerogeniniai, mutageniniai arba toksiškai veikiantys reprodukcijai, ir jiems priskiriamos (arba jie privalo būti pažymėti) pavojingumo frazės H340, H350, H350i, H360D, H360F – privalo būti kiek įmanoma ir per kuo trumpesnę laiką pakeisti mažiau kenksmingomis medžiagomis ar mišiniais, atsižvelgiant į AAA interneto svetainėje skelbiamas rekomendacijas dėl organinių tirpiklių pakaitalų. Įrenginiams, kuriems eksploatuoti nereikia turėti TIPK leidimo, reikalavimai dėl pakeitimo mažiau kenksmingomis medžiagomis ar mišiniais ir jų įgyvendinimo laikotarpis nustatomi AAA sprendimu.

29. Jei Taisyklių 28 punkte nurodytų ir atitinkamai paženklintų išmetamų į aplinkos orą LOJ debito masės suma lygi arba viršija 10 g/valandą, turi būti laikomasi 2 mg/Nm³ išmetamų LOJ ribinės vertės. Išmetamų LOJ ribinė vertė taikoma atskirų junginių masių sumai.

30. Jei į aplinkos orą išmetamų halogenintų LOJ, kuriems priskiriama (arba jie privalo būti pažymėti) pavojingumo frazė H341 arba H351, debito masės suma lygi 100 g/valandą arba didesnė,

turi būti laikomasi 20 mg/Nm³ išmetamų LOJ ribinės vertės. Išmetamų LOJ ribinė vertė taikoma atskirų junginių masių sumai.

31. Atsižvelgiant į Taisyklių 28 ir 30 punktuose nurodytų medžiagų ir mišinių ypatingą kenksmingumą aplinkai ir žmogaus sveikatai, šių LOJ išmetimas iš įrenginių į aplinkos orą turi būti vykdomas, kiek tai įmanoma techniniu ir ekonominiu požiūriu, ribojančiomis sąlygomis, siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą ir aplinką bei užtikrinant šiems LOJ Taisyklių 29 ir 30 punktuose nustatytą išmetamų LOJ ribinių verčių laikymąsi.

32. Būtina imtis visų reikiamų atsargos priemonių LOJ išsiskyrimui į aplinką maksimaliai sumažinti atliekant įrenginio paleidimo ir sustabdymo operacijas.

IV SKYRIUS

IŠMETAMŲ LOJ MONITORINGAS IR RIBINIŲ VERČIŲ LAIKYMOŠI ĮVERTINIMAS

33. Į aplinkos orą išmetamų LOJ monitoringas turi būti vykdomas matavimo būdu:

33.1. kai taršos šaltinių kanalų, sujungtų su taršos mažinimo įrengimais, per kuriuos galutinėje LOJ išleidimo vietoje iš viso išmetama vidutiniškai daugiau nei 10 kg/valandą bendros organinės anglies, monitoringas turi būti vykdomas nuolat (nuolatinių matavimų būdu);

33.2. kitais atvejais turi būti matuojama nuolat arba periodiškai (1 kartą per metus). Matuojant periodiškai, kiekvieną kartą rezultatas apskaičiuojamas iš trijų matavimo rodmenų.

34. Matavimas nėra būtinas, jei reikalavimai išmetamam teršalų kiekiui įgyvendinami nenaudojant taršos mažinimo įrengimų.

35. Neorganizuotai išmetamų LOJ monitoringas turi būti vykdomas matavimo būdu arba skaičiavimo būdu, kuriuo užtikrinamas bent toks pat tikslumas. Neorganizuotai išmetamų LOJ kiekis ir bendras išmetamų LOJ kiekis gali būti nustatomas naudojant Organinių tirpiklių valdymo planą.

36. Išmetamų LOJ monitoringas matavimo būdu turi būti vykdomas pagal ūkio subjekto aplinkos monitoringo programą, parengtą pagal Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-546 „Dėl Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Monitoringo nuostatai).

37. Veiklos vykdytojas kasmet iki kovo 1 d. privalo teikti AAA ir AAD informaciją apie praėjusių kalendorinių metų organinių tirpiklių suvartojimą ir sąnaudas, į aplinkos orą išmestų LOJ kiekius ir nenuolatinio matavimo būdu atlikto monitoringo duomenis (pagal Taisyklių 5 priede pateiktą Organinius tirpiklius naudojančių įrenginių apskaitos ataskaitos formą); ir AAD ar AAA paprašius, – papildomus duomenis, kurių pagrindu galima patikrinti, ar laikomasi Taisyklių reikalavimų ir pagal Taisyklės AAA priimtuose sprendimuose nustatytų reikalavimų. Informacija teikiama veiklos vykdytojo pasirinkimu per informacinę sistemą „Aplinkos informacijos valdymo integruota kompiuterinė sistema“ (IS „AIVIKS“), pateikiant asmeniškai, siunčiant paštu ar elektroniniu paštu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-498](#), 2018-06-12, paskelbta TAR 2018-06-13, i. k. 2018-09823

38. Veiklos vykdytojas AAD prašymu turi pateikti duomenis (pavyzdžiui, veiklos vykdytojas, vykdamas sausojo (cheminio) valymo veiklos rūšį, turi pateikti išvalytų ir išdžiovintų produktų kiekio (kg) apskaitos duomenis ir duomenis apie išsiskyrusio organinio tirpiklio masę (g)), kuriais remdamasis AAD galėtų patikrinti atitiktį:

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-498](#), 2018-06-12, paskelbta TAR 2018-06-13, i. k. 2018-09823

38.1. organizuotai išmetamų LOJ ribinėms vertėms, neorganizuotai išmetamų LOJ ribinėms vertėms ir bendro išmetamų LOJ kiekio ribinėms vertėms arba;

38.2. Taisyklių 3 priede nurodytiems Taršos mažinimo plano reikalavimams, arba;

38.3. išimtims, suteiktoms pagal Taisyklių 25 ir 26 punktus.

39. Siekiant parodyti ir įvertinti, kaip laikomasi Taisyklėse nustatytų reikalavimų, gali būti pateiktas Organinių tirpiklių valdymo planas, parengtas pagal Taisyklių 4 priede pateiktas Organinių tirpiklių valdymo plano rengimo ir naudojimosi juo rekomendacijas.

40. Matuojant nuolat, laikoma, kad į aplinkos orą organizuotai išmetamų LOJ ribinių verčių atitiktis užtikrinta, jei:

40.1. esant įprastinėmis įrenginio eksploatacijos arba veiklos sąlygoms (išskyrus įrenginio paleidimo bei sustabdymo operacijas ir įrangos remontą), nė vienas visų galiojančių paros matavimų vidurkis neviršija išmetamų LOJ ribinės vertės;

40.2. nė vienas valandos matavimų vidurkis neviršija LOJ ribinės vertės daugiau kaip 1,5 karto.

41. Matuojant periodiškai, laikoma, kad į aplinkos orą organizuotai išmetamų LOJ ribinių verčių atitiktis užtikrinta, jei vieno stebėjimo metu:

41.1. visų matavimo rodmenų vidurkis neviršija išmetamų LOJ ribinės vertės;

41.2. nė vienas valandos matavimų vidurkis neviršija išmetamų LOJ ribinės vertės daugiau kaip 1,5 karto.

42. 29 ir 30 punktuose nustatytų reikalavimų laikymasis kontroliuojamas pagal iš įrenginio išmetamų atskirų nagrinėjamų LOJ masės koncentracijų sumą. Visais kitais atvejais į aplinkos orą išmetamų LOJ ribinių verčių laikymasis kontroliuojamas pagal bendrą į aplinkos orą išmestos organinės anglies masę, išskyrus atvejus, kai Taisyklių 2 priede numatyta kitaip.

43. Dujų tūrį galima pridėti prie organizuotai išmetamų šaldymo ar skiedimo dujų tūrių, jei tai tikslinga techniniu požiūriu, tačiau į jį neatsižvelgiama nustatant teršalų masės koncentraciją organizuotai išmetamose dujose.

44. Neorganizuotai išmetamų LOJ ir bendro išmetamų LOJ kiekio ribinės vertės taikomos kaip metiniai vidurkiai.

V SKYRIUS REIKALAVIMŲ NEATITIKIMAS

45. Jei atliktas įrenginio esminis pakeitimas, AAD turi iš naujo patikrinti įrenginio atitiktį Taisyklių reikalavimams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-498](#), 2018-06-12, paskelbta TAR 2018-06-13, i. k. 2018-09823

46. Jei pažeidžiami Taisyklių reikalavimai, veiklos vykdytojas privalo:

46.1. po pažeidimo užfiksavimo nedelsiant apie tai pranešti AAD ir AAA;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [D1-498](#), 2018-06-12, paskelbta TAR 2018-06-13, i. k. 2018-09823

46.2. nedelsiant imtis priemonių, būtinų ištaisyti pažeidimą, ir užtikrinti, kad vėl būtų laikomasi reikalavimų per trumpiausią įmanomą laikotarpį;

46.3. imtis atitinkamų papildomų priemonių, kurias pagal kompetenciją AAD ar AAA nurodo būtinomis siekiant, kad būtų ištaisytas pažeidimas ir vėl būtų laikomasi reikalavimų;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [D1-498](#), 2018-06-12, paskelbta TAR 2018-06-13, i. k. 2018-09823

46.4. tais atvejais, kai dėl Taisyklių pažeidimo kyla tiesioginis pavojus žmonių sveikatai ar gyvybei arba grėsmė, kad bus padarytas tiesioginis reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai – sustabdyti įrenginio eksploatavimą, kol Taisyklių reikalavimų vėl bus laikomasi.

47. Po AAD kiekvieno atlikto planinio ar neplaninio patikrinimo, kai nustatoma, kad veiklos vykdytojas pažeidė Taisyklių reikalavimus, AAD privalo nedelsiant raštu informuoti AAA apie

nustatytą pažeidimą. AAA, gavusi informaciją apie pažeidimą, įvertina, ar reikia tikslinti įrenginio registracijos duomenis ir ūkio subjekto aplinkos monitoringo programą, išregistruoti įrenginį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-498](#), 2018-06-12, paskelbta TAR 2018-06-13, i. k. 2018-09823

VI SKYRIUS VISUOMENĖS INFORMAVIMAS

48. AAA savo interneto svetainėje viešai skelbia:

48.1. dėl įregistruotų įrenginių:

48.1.1. Organinius tirpiklius naudojančių įrenginių sąrašą ir turimus įrenginių registracijos duomenis (pateikiama 7 priede nurodyta informacija). Atnaujintą Organinius tirpiklius naudojančių įrenginių sąrašą ir suformuotus ar patikslintus įrenginių registracijos duomenis interneto svetainėje skelbia ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šių duomenų gavimo dienos;

48.1.2. turimus Taisyklių 33.2 papunktyje numatyto iš įrenginių į aplinkos orą išmetamų LOJ nenuolatinio matavimo būdu atlikto monitoringo duomenis. Monitoringo nuostatuose nustatyta tvarka AAA gauti, įvertinti ir priimti monitoringo duomenys skelbiami ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo AAA sprendimo dėl šių duomenų priėmimo dienos;

48.2. dėl įrenginių, kuriems išduotas TIPK leidimas ar taršos leidimas:

48.2.1. išduotų ar pakeistų TIPK ar Taršos leidimų elektronines versijas ir informaciją apie šių leidimų panaikinimą skelbia atitinkamai TIPK taisyklėse ar Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. D1-259 „Dėl Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taršos taisyklės), nustatyta tvarka;

48.2.2. į aplinkos orą išmetamų LOJ monitoringo duomenis, atitinkamai TIPK taisyklėse ar Taršos taisyklėse nustatyta tvarka;

48.3. Europos Komisijos parengtas rekomendacijas apie organinių tirpiklių naudojimą ir galimus jų pakaitalus, taip pat organinių tirpiklių naudojimo būdus, kurie daro mažiausią galimą poveikį orui, vandeniui, dirvožemiui, ekosistemoms ir žmonių sveikatai.

49. Veiklos vykdytojas interneto svetainėje Monitoringo nuostatų nustatyta tvarka viešai skelbia ir nuolat atnauja iš įrenginių į aplinkos orą išmetamų LOJ monitoringo, numatyto Taisyklių 33.2 papunktyje, duomenis.

50. 48.1–48.2 papunkčiai ir 49 punktas taikomi atsižvelgiant į Informacijos apie aplinką Lietuvos Respublikoje teikimo visuomenei tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1175 „Dėl Informacijos apie aplinką Lietuvos Respublikoje teikimo visuomenei tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatas dėl informacijos teikimo apribojimų.

VII SKYRIUS INFORMACIJOS TEIKIMAS EUROPOS KOMISIJAI

51. AAA rengia ir teikia Europos Komisijai informaciją apie:

51.1. Taisyklių įgyvendinimą, reprezentatyvius duomenis apie išmetamus LOJ ir taikomas išmetamų LOJ ribines vertes;

51.2. pažangą, padarytą siekiant Taisyklių 24.2 papunktyje nurodyto lygiavėčio išmetamų LOJ kiekio sumažinimo (kai yra parengti Taršos mažinimo planai);

51.3. pagal Taisyklių 25 ir 26 punktų nuostatas pritaikytas išimtis.

52. Taisyklių 51 punkte nurodyta informacija Europos Komisijai teikiama vadovaujantis Europos Komisijos sprendimo, patvirtinto pagal 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL 2010 L 334, p. 17) 72 straipsnio 2 dalį, reikalavimais.

VIII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

53. Visa informacija ir (ar) dokumentai, susiję su įrenginio įregistravimo, registracijos duomenų tikslinimo ir įrenginio išregistravimo procesu, yra vieši, išskyrus tuos atvejus, kai atitinkama informacija ir (arba) dokumentai negali būti skelbiami įstatymų nustatytais atvejais.

54. Už Taisyklėse nustatytų reikalavimų nesilaikymą taikoma atsakomybė Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių
naudojant organinius tirpiklius tam tikrų
veiklos rūšių įrenginiuose, išmetimo
ribojimo ir įrenginių registravimo taisyklių
1 priedas

VEIKLOS RŪŠIŲ, KURIOS PATENKA Į TAISYKLIŲ TAIKymo SRITĮ, APRAŠAS

1. Veiklos rūšys, kurias vykdant organinio tirpiklio suvartojama, kiek nurodyta Taisyklių 2 priede patenka į Taisyklių taikymo sritį. Į visas šio Veiklos rūšių, kurios patenka į taisyklių taikymo sritį, aprašo 2–17 punktuose nurodytas veiklos rūšis įeina įrangos valymas, bet ne produktų (gaminų) valymas, jeigu nenurodyta kitaip.

2. Lipniosios dangos – bet kuri veikla, kurios metu bet kokie klijai dedami ant paviršiaus, išskyrus lipniąsias dangas ir laminavimą, susijusį su spausdinimo procesu.

3. Dengimas – bet kuri veikla, kurios metu ištisine danga vieną arba daug kartų dengiami:

3.1. žemiau išvardytos transporto priemonės, apibrėžtos Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir jų klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“ (toliau – Motorinių transporto priemonių reikalavimai):

3.1.1. nauji automobiliai, kurie apibrėžti kaip M1 klasės transporto priemonės, ir N1 klasės transporto priemonės, kai jos dengiamos tokia pat įrenginyje kaip M1 transporto priemonės;

3.1.2. sunkvežimių kabinos, apibrėžtos kaip vairuotojo buvimo vieta, ir visi N2 ir N3 klasių transporto priemonių integruoti korpusai techninei įrangai sudėti;

3.1.3. furgonai ir sunkvežimiai, kurie apibrėžti kaip N1, N2 ir N3 klasių transporto priemonės, išskyrus sunkvežimių kabinas;

3.1.4. autobusai, kurie apibrėžti kaip M2 ir M3 klasių transporto priemonės;

3.1.5. priekabos (įskaitant puspriekabas), kurios apibrėžtos kaip O1, O2, O3 ir O4 klasių transporto priemonės;

3.2. metalo ir plastmasės paviršiai, taip pat lėktuvų, laivų, traukinių ir pan. paviršiai;

3.3. medienos paviršiai;

3.4. tekstilės gaminių, audinių, plėvelių ir popieriniai paviršiai;

3.5. oda.

4. Į dengimo veiklą neįeina pagrindo dengimas metalais taikant elektroforezės ir cheminio purškimo būdus. Jeigu dengimui priskiriama veikla, kai ant to paties gaminio spausdinama naudojant bet kokią technologiją, toks spausdinimas yra laikomas dengimo dalimi. Tačiau atskirai atliekamas spausdinimas nėra įtraukiamas kaip atskira veiklos rūšis, bet jam gali būti taikomi Taisyklių reikalavimai, jeigu ši spausdinimo veiklos rūšis priskiriama jos taikymo sričiai.

5. Ričių dengimas – bet kuri veikla, kai ritėms naudojamas plienas, nerūdijantis plienas, dengtas plienas, vario lydiniai arba aliuminio juosta nepertraukiamo proceso metu yra padengiama plėvelę sudarančia danga arba laminuota danga.

6. Sausasis (cheminis) valymas – bet kuri pramoninė arba komercinė veikla, kurioje LOJ naudojami drabužių, baldų ir panašių plataus vartojimo gaminių valymo įrenginiuose, išskyrus dėmių pašalinimą rankiniu būdu tekstilės ir drabužių pramonėje.

7. Avalynės gamyba – visa veikla, kurios metu iki galo pagaminama avalynė arba jos dalys.

8. Dengimo mišinių, lako, rašalo ir klijų gamyba – galutinių ir tarpinių aukščiau išvardytų produktų gamyba, kai tai atliekama toje pačioje vietoje, sumaišant pigmentus, dervas ir lipnias medžiagas su organiniais tirpikliais ar kitu nešikliu, taip pat dispergavimo ir išankstinio dispergavimo procesai, klampumo ir spalvų suderinimas bei galutinio produkto patalpinimas į kontenerius.

9. Farmacinių produktų gamyba – farmacinių produktų cheminė sintezė, fermentacija, ekstrahavimas, receptūros sudarymas ir baigiamieji darbai, o taip pat tarpinių produktų gamyba, jeigu tai atliekama toje pat vietoje.

10. Spausdinimas – teksto ir (arba) vaizdo atgaminimo veikla, kai naudojant spausdinimo formą rašalas perkeliamas ant bet kokios rūšies paviršiaus. Ją sudaro su tuo susijusios lakavimo, dengimo ir laminavimo technologijos. Tačiau Taisyklės taikomos tik toliau išvardytiems papildomiems procesams:

10.1. fleksografija – spausdinimas naudojant spausdinimo formą iš gumos arba elastingų fotopolimerų, kuriuose spausdinimo intervalas yra aukščiau nespausdinamo intervalo, ir naudojant skystą rašalą, kuris išdžiūsta garuodamas;

10.2. termostabilizacinė ruloninė ofsetinė spauda – ruloninis spausdinimas naudojant spausdinimo formą, kurioje spausdinamas intervalas ir nespausdinamas intervalas yra toje pačioje plokštumoje. Ruloninis reiškia, kad medžiaga, ant kurios turi būti spausdinama, yra paduodama į mašiną iš rulono, o ne atskirais lapais. Nespausdinamas intervalas apdorojamas taip, kad sugertų vandenį ir nesugertų rašalo. Spausdinamas intervalas yra apdorojamas taip, kad sugertų rašalą ir perkeltų jį ant spausdinamo paviršiaus. Garinama krosnyje, kurioje karštas oras naudojamas spausdinamai medžiagai įkaitinti;

10.3. su spausdinimu susijęs laminavimas – dviejų arba kelių lanksčių medžiagų sulipinimas kartu sluoksniuotoms medžiagoms gauti;

10.4. leidybinė giliaspudė – rotacinės giliosios spaudos veikla, naudojama spausdinti ant laikraščiams, brošiūroms, katalogams ar panašioms leidiniams skirto popieriaus, naudojant tolūeninį rašalą;

10.5. rotacinė giliaspudė – spausdinimo veikla, naudojant cilindrinę spausdinimo formą, kurioje spausdinimo intervalas yra žemiau nespausdinamo intervalo, naudojant skystą rašalą, kuris išdžiūsta garuodamas. Grioveliai pripildomi rašalo, o perteklius nuo nespausdinamo intervalo nuvalomas prieš tai, kai paviršius, ant kurio turi būti spausdinama, susiliečia su cilindru ir pakelia rašalą iš griovelų;

10.6. rotacinė trafaretinė spauda – ruloninis spausdinimas, kai rašalas patenka ant spausdinamo paviršiaus išspaudžiant jį per akytą spausdinimo formą, kurioje spausdinamas intervalas yra atviras, o nespausdinamas intervalas – užsandarintas, naudojant skystą rašalą, kuris išdžiūsta tik garuodamas. Ruloninis reiškia, kad medžiaga, ant kurios turi būti spausdinama, paduodama į mašiną iš rulono, o ne atskirais lapais;

10.7. lakavimas – veikla, kurios metu laku arba lipnia danga, reikalinga vėlesniam pakavimo medžiagos užsandarinimui, yra padengiama lanksti medžiaga.

11. Gumos perdirbimas – bet koks natūralios arba sintetinės gumos maišymas, smulkinimas, sumaišymas, kalandravimas, karštasis šlampavimas bei vulkanizavimas ir visos papildomos operacijos, taikomos natūralią arba sintetinę gumą paverčiant galutiniu produktu.

12. Paviršiaus valymas – veikla, išskyrus sausąjį (cheminį) valymą, kur naudojami organiniai tirpikliai užteršimui nuo medžiagos paviršiaus pašalinti, taip pat ir riebalų šalinimui. Valymas, kurį sudaro daugiau negu viena pakopa prieš bet kokią kitą veiklą arba po jos, yra laikomas viena paviršiaus valymo veikla. Ši veikla susijusi ne su įrangos valymu, bet su produktų paviršiaus valymu.

13. Augalinio aliejaus ir gyvulinių riebalų ekstrahavimo ir augalinio aliejaus rafinavimo veiklos rūšys – bet kuri veikla augaliniam aliejui ekstrahuoti iš sėklų ir kitų augalinių medžiagų, sausų liekanų perdirbimas gyvulių pašarams gaminti, riebalų ir augalinių aliejų, gautų iš sėklų, augalinių medžiagų ir (arba) gyvulinės kilmės medžiagų gryninimas.

14. Transporto priemonių pakartotinė apdaila – bet kokia pramoninė arba komercinė padengimo veikla bei su tuo susijęs riebalų pašalinimas, kai atliekama viena iš šių padengimo veiklos rūšių:

14.1. vyksta pirminis kelių transporto priemonių, apibrėžtų Motorinių transporto priemonių reikalavimuose, ar jų dalių padengimas danga ne pirminėje gamybos linijoje, naudojant pakartotinės apdailos medžiagas;

14.2. danga padengiama priekabos (taip pat ir puspriekabės), apibrėžtos Motorinių transporto priemonių reikalavimuose kaip O kategorijos.

15. Apvijos laidų dengimas – metalinių laidininkų, naudojamų transformatorių, variklių ir panašioms ritėms vynioti, padengimas.

16. Medienos impregnavimas – medienos prisotinimas konservantais.

17. Medienos ir plastmasės laminavimas – bet kokia veikla, kai kartu sulipinama mediena ir (arba) plastmasė sluoksniuotiems produktams gauti.

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, išmetimo ribojimo ir įrenginių registravimo taisyklių
2 priedas

IŠMETAMŲ LOJ RIBINĖS VERTĖS

I SKYRIUS

ORGANINIO TIRPIKLIO SUVARTOJIMO RIBOS IR IŠMETAMŲ LOJ RIBINĖS VERTĖS

1 lentelė. Organinio tirpiklio suvartojimo ribos ir išmetamų LOJ ribinės vertės

Nr.	Veiklos rūšis (organinio tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Riba (organinio tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Organizuotai išmetamų LOJ ribinės vertės (mgC/Nm ³)	Neorganizuotai išmetamų LOJ ribinės vertės (organinio tirpiklio sąnaudų procentais)		Bendro išmetamų LOJ kiekio ribinės vertės		Specialiosios nuostatos
				nauji įrenginiai	esami įrenginiai	nauji įrenginiai	esami įrenginiai	
1.	Termostabilizacinė ruloninė ofsetinė spauda (>15)	15–25	100	30 ⁽¹⁾				(1) Organinio tirpiklio likučiai galutiniame produkte neturi būti laikomi neorganizuotai išmetamų teršalų dalimi.
		>25	20	30 ⁽¹⁾				
2.	Leidybinė giliaspaudė (>25)		75	10	15			
3.	Kita rotacinė giliaspaudė, fleksografija, rotacinė trafaretinė spauda, laminavimo arba lakavimo vienetai (>15); rotacinis trafaretinis spausdinimas ant tekstilės gaminių / kartono (>30)	15–25	100	25				(1) Riba rotaciniam trafaretiniam spausdinimui ant tekstilės gaminių ir ant kartono.
		>25	100	20				
		>30 ⁽¹⁾	100	20				
4.	Paviršių valymas, naudojant	1–5	20 ⁽¹⁾	15				(1) Ribinė vertė, nurodyta junginių kiekiui,

	Taisyklių 28–30 punktuose apibrėžtus junginius (>1)	>5	20 ⁽¹⁾	10		išreikštam mg/Nm ³ , o ne bendros anglies kiekiu.
5.	Kitų paviršių valymas (>2)	2–10 >10	75 ⁽¹⁾ 75 ⁽¹⁾	20 ⁽¹⁾ 15 ⁽¹⁾		⁽¹⁾ Jei vidutinis organinio tirpiklio kiekis neviršija 30 % visos įrenginio sunaudojamos valymo medžiagos svorio, šios vertės netaikomos.
6.	Transporto priemonių padengimas dangomis ⁽¹⁾ (<15) ir transporto priemonių pakartotinė apdaila ⁽²⁾	>0,5	50 ⁽³⁾	25		⁽¹⁾ Transporto priemonių padengimui dangomis ribinės vertės taikomos, jei organinio tirpiklio suvartojimas neviršija 15 t/m, kitais atvejais taikomi II skyriaus reikalavimai. ⁽²⁾ Šio priedo reikalavimai taikomi tik veiklos rūšims atitinkančioms Taisyklių 1 priedo „pakartotinės transporto priemonių apdailos“ veiklos apibrėžimą. ⁽³⁾ Turi atitikti Taisyklių 40 p. reikalavimus pagal 15 minučių matavimo rezultatų vidurkius.
7.	Ričių dengimas (>25)		50 ⁽¹⁾	5	10	⁽¹⁾ Įrenginiams, kuriuose taikomos technologijos, leidžiančios pakartotinai naudoti regeneruotus organinius tirpiklius, LOJ išmetamų teršalų ribinė vertė turi būti 150.
8.	Kitų rūšių dengimas, taip pat	5–15	100 ⁽¹⁾⁽⁴⁾	25 ⁽⁴⁾		⁽¹⁾ LOJ ribinė vertė taikoma dangų

	metalo, plastmasės, tekstilės gaminių ⁽⁵⁾ , audinių, plėvelių ir popieriaus dengimas (>5)	>15	50/75 ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾	20 ⁽⁴⁾		padengimo ir džiovinimo procesams, kurie atliekami ribojančiomis sąlygomis; ⁽²⁾ Pirmoji LOJ ribinė vertė taikoma džiovinimo procesams, antroji – dangų padengimo procesams; ⁽³⁾ Tekstilės gaminių dengimo, kuriuose taikomos technologijos, leidžiančios pakartotinai panaudoti regeneruotus organinius tirpiklius, LOJ ribinė vertė dangų padengimo ir džiovinimo procesams (bendrai) turi būti 150; ⁽⁴⁾ Dengimo veiklos rūšims, kurių negalima vykdyti ribojančiomis sąlygomis (pavyzdžiui laivų statyboje, lėktuvų dažyme), šios vertės pagal Taisyklių 26 punktą gali būti netaikomos; ⁽⁵⁾ Rotacinė trafaretinė spauda ant tekstilės gaminių apibūdinta (šiam priede) kaip veikla Nr. 3.
9.	Apvijos laidų dengimas (>5)				10 g/kg ⁽¹⁾ 5 g/kg ⁽²⁾	⁽¹⁾ Taikoma įrenginiams, kur vidutinis laido skersmuo ≤ 0,1 mm; ⁽²⁾ Taikoma visiems kitiems įrenginiams.
10.	Medienos paviršių dengimas (>15)	15–25 >25	100 ⁽¹⁾ 50/75 ⁽²⁾	25 20		⁽¹⁾ LOJ ribinė vertė taikoma dangų padengimo ir džiovinimo procesams, kurie atliekami ribojančiomis sąlygomis; ⁽²⁾ Pirmoji ribinė vertė taikoma džiovinimo procesams, antroji – dangų padengimo procesams.
11.	Sausasis (cheminis) valymas				20 g/kg ⁽¹⁾⁽²⁾	⁽¹⁾ Išreiškiama išsiskyrusio organinio tirpiklio mase kilogramui išvalyto ir išdžiovinto produkto; ⁽²⁾ LOJ ribinė vertė, nurodyta Taisyklių 30 punkte, šiai veiklos rūšiai netaikoma.
12.	Medienos impregnavimas (>25)		100 ⁽¹⁾	45	11 kg/m ³	⁽¹⁾ LOJ ribinė vertė netaikoma impregnuojant kreozotu.
13.	Odos dengimas (>10)	10–25 >25			85 g/m ² 75 g/m ²	LOJ ribinė vertė išreiškiama išsiskyrusio organinio tirpiklio gramais vienam m ²

		$>10^{(1)}$			150 g/m^2	pagaminto produkto. ⁽¹⁾ Odos padengimo veiklos rūšims atliekant jos apdailą ir nedidelių plataus vartojimo prekių iš odos, pavyzdžiui, krepšiai, diržai, pinigines ir pan., padengimui.
14.	Avalynės gamyba (>5)				25 g vienai porai	Bendro išmetamų teršalų kiekio ribinė vertė yra išreiškiama išsiskyrusio organinio tirpiklio gramais vienai iki galo pagamintai avalynės porai.
15.	Medienos ir plastmasės laminavimas (>5)				30 g/m^2	
16.	Lipniosios dangos (>5)	5–15 >15	$50^{(1)}$ $50^{(1)}$	25 20		⁽¹⁾ Jei taikoma technologija, leidžianti pakartotinai naudoti regeneruotus organinius tirpiklius, organizuotai išmetamų LOJ ribinė vertė turi būti 150.
17.	Dengimo mišinių, lakų, rašalo ir klijų gamyba (>100)	100–1000 >1000	150 150	5 3	5 % organinio tirpiklio sąnaudų 3 % organinio tirpiklio sąnaudų	Į neorganizuotai išmetamų LOJ ribinę vertę neįeina organinis tirpiklis, parduotas hermetišrame konteineryje kaip dengimo mišinių dalis.
18.	Gumos perdirbimas (>15)		$20^{(1)}$	$25^{(2)}$	25 % organinio tirpiklio sąnaudų	⁽¹⁾ Jeigu taikoma technologija, leidžianti pakartotinai naudoti regeneruotus organinius tirpiklius, organizuotai išmetamų LOJ ribinė vertė turi būti 150; ⁽²⁾ Į neorganizuotai išmetamų LOJ ribinę vertę neįeina organinis tirpiklis, parduodamas hermetišrame konteineryje kaip dengimo produktų ar mišinių dalis.
19.	Augalinio aliejaus ir gyvulinių riebalų ekstrahavimo ir augalinio aliejaus gryninimo veiklos rūšys (>10)				Gyvuliniai riebalai: 1,5 kg/t; Ricinios aliejus: 3 kg/t; Rapsų sėklos: 1 kg/t; Saulėgrąžų sėklos: 1 kg/t; Sojos pupelės (vidutiniškai smulkintos): 0,8 kg/t; Sojos pupelės (baltieji dribsniai): 1,2 kg/t; Kitos sėklos ir kitos augalinės medžiagos: 3 kg/t ⁽¹⁾ 1,5 kg/t ⁽²⁾ 4 kg/t ⁽³⁾	⁽¹⁾ Bendros išmetamų LOJ ribinės vertės įrenginiams, kuriuose perdirbamos atskiros sėklų ir kitų augalinių medžiagų partijos, turi būti nustatomos kiekvienu konkrečiu atveju atskirai, taikant geriausias prieinamas technologijas; ⁽²⁾ Taikoma visiems frakcionavimo procesams, išskyrus gumos pašalinimą (gumos pašalinimas iš aliejaus); ⁽³⁾ Taikoma gumos pašalinimo procesui.

20.	Farmacinių produktų gamyba (>50)		20 ⁽¹⁾	5 ⁽²⁾	15 ⁽²⁾	5 % organinio tirpiklio sąnaudų	15 % organinio tirpiklio sąnaudų	⁽¹⁾ Jeigu taikoma technologija, leidžianti pakartotinai naudoti regeneruotus organinius tirpiklius, organizuotai išmetamų LOJ ribinė vertė turi būti 150; ⁽²⁾ Į neorganizuotai išmetamų LOJ ribinę vertę neįeina organinis tirpiklis, parduodamas hermetiškame konteineryje kaip dengimo mišinių arba produktų dalis.
-----	----------------------------------	--	-------------------	------------------	-------------------	---------------------------------	----------------------------------	--

Organizuotai išmetamų LOJ ribinės vertės nustatomos normaliosiomis sąlygomis, t. y. esant 273,15 K temperatūrai ir 101.3 kPa slėgiui.

II SKYRIUS

TRANSPORTO PRIEMONIŲ DENGIMO DANGOMIS PRAMONĖS ĮRENGINIŲ IŠMETAMŲ LOJ RIBINĖS VERTĖS

1. Transporto priemonių dengimo dangomis pramonės įrenginių bendro išmetamų LOJ kiekio ribinės vertės yra išreiškiamos išsiskyrusio organinio tirpiklio gramais gaminio paviršiaus ploto kvadratiniam metrui ir išsiskyrusio organinio tirpiklio kilogramais, tenkančiais automobilio korpusui.

2. Bet kokio gaminio, nagrinėjamo šio priedo 2 lentelėje „Transporto priemonių dengimo dangomis pramonės įrenginių išmetamų LOJ ribinės vertės“, paviršiaus plotas nustatomas taip: paviršiaus plotas, apskaičiuotas pagal bendrą elektroforezinės dangos plotą, ir bet kurios dalies paviršiaus plotą, kuris gali būti susumuotas vienas po kito einančiuose dengimo proceso etapuose, kurie padengiami tomis pačiomis dangomis kaip ir naudotosios nagrinėjamam produktui, arba kaip tame įrenginyje padengto gaminio bendras paviršiaus plotas:

2.1. elektroforezinės dangos paviršiaus plotas apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$2 \times \text{bendras gaminio karkaso svoris}$$

$$\text{vidutinis metalo lakšto storis} \times \text{lakšto metalo tankis}$$

Šis metodas taip pat taikomas kitoms iš lakštų padarytoms dengiamoms dalims;

2.2. projektavimas kompiuteriu arba kiti lygiaverčiai metodai yra taikomi, apskaičiuojant kitų priedamų dalių paviršiaus plotą arba bendrą įrenginyje padengto paviršiaus plotą.

3. Šio priedo 2 lentelėje „Transporto priemonių dengimo dangomis pramonės įrenginių išmetamų LOJ ribinės vertės“ pateiktos bendros išmetamų LOJ kiekio ribinės vertės, susijusios su visais proceso etapais, atliekamais tame pačiame įrenginyje, pradedant elektroforeziniu dengimu arba bet kokios kitos rūšies dengimu, įskaitant viršutinio sluoksnio baigiamąjį vaškavimą ir poliravimą, taip pat ir organinį tirpiklį, sunaudotą gamybinės įrangos valymui, įskaitant purškimo kabinų bei kitų stacionarių įrenginių valymą tiek gamybos metu, tiek po to.

2 lentelė. Transporto priemonių dengimo dangomis pramonės įrenginių išmetamų LOJ ribinės vertės

Nr.	Veiklos rūšis (organinio tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Gamybos riba (padengto vieneto metinės gamybos)	Bendro išmetamų LOJ kiekio ribinė vertė	
			Nauji įrenginiai	Esami įrenginiai
1.	Naujų automobilių dengimas (>15)	> 5000	45 g/m ² arba 1,3 kg/kėbului + 33 g/m ²	60 g/m ² arba 1,9 kg/kėbului + 41 g/m ²
		≤ 5000 monokokų arba > 3500 sumontuotų karkasų	90 g/m ² arba 1,5 kg/kėbului + 70 g/m ²	90 g/m ² arba 1,5 kg/kėbului + 70 g/m ²
2.	Naujų sunkvežimių kabinų dengimas (>15)	≤ 5000	65 g/m ²	85 g/m ²
		>5000	55 g/m ²	75 g/m ²

3.	Naujų furgonų ir sunkvežimių dengimas (>15)	≤ 2500	90 g/m^2	120 g/m^2
		> 2500	70 g/m^2	90 g/m^2
4.	Naujų autobusų dengimas (>15)	≤ 2000	210 g/m^2	290 g/m^2
		> 2000	150 g/m^2	225 g/m^2

4. Transporto priemonių padengimo dangomis įrenginiai, kuriuose organinių tirpiklių suvartojimo ribos yra žemesnės už šio priedo 2 lentelėje „Transporto priemonių dengimo dangomis pramonės įrenginių išmetamų LOJ ribinės vertės“ nurodytas, turi atitikti šio priedo I skyriuje pateiktus reikalavimus transporto priemonių pakartotinei apdailai.

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių
naudojant organinius tirpiklius tam tikrų
veiklos rūšių įrenginiuose, išmetimo
ribojimo ir įrenginių registravimo taisyklių
3 priedas

TARŠOS MAŽINIMO PLANO RENGIMO IR NAUDOJIMO REIKALAVIMAI

1. Taršos mažinimo plano tikslas – suteikti veiklos vykdytojui galimybę kitomis priemonėmis sumažinti išmetamų LOJ kiekį tuo pačiu laipsniu, kaip jis sumažėtų, jeigu būtų taikomos išmetamų LOJ ribinės vertės. Veiklos vykdytojas gali taikyti bet kokią taršos mažinimo planą, specialiai sudarytą jo įrenginiui.

2. Tais atvejais, kai dedamos dangos, lakas, klijai arba rašalas, gali būti taikomas šio priedo 4 punkte pateiktas taršos mažinimo planas. Jeigu šis metodas netinka, AAA gali priimti sprendimą leisti veiklos vykdytojui taikyti bet kokią kitą planą, kurį taikant išmetamų LOJ kiekį galima sumažinti tiek pat, kiek jis būtų sumažintas taikant Taisyklių 2 priedo I ir II skyriuose nurodytas išmetamų LOJ ribines vertes. Plano projekte atsižvelgiama į tokias aplinkybes:

2.1. jeigu pakaitalai, turintys nedidelį organinio tirpiklio kiekį arba visai be jo, vis dar tobulinami, veiklos vykdytojui, pateikusiam AAA prašymą, turi būti pratęsimas laikas, kad jis galėtų įgyvendinti savo planus taršai mažinti;

2.2. išmetamų LOJ kiekio sumažinimo pradinis atskaitinis lygis turi kiek įmanoma labiau atitikti tokį išmetamų LOJ kiekį, kuris būtų, jeigu nebūtų imtasi sumažinimo veiksmų.

3. AAA, siekdama nustatyti, ar veiklos vykdytojui turi būti leista ir kiek laiko pratęsti terminą, nurodytą šio priedo 2.1 papunktyje, turi patikrinti: ar pakaitalai, tinkami naudoti atitinkamuose įrenginiuose ir mažinti LOJ išmetimus, iš tikrųjų yra tobulinami; ar atliekami darbai, kuriais, atsižvelgiant į pateiktas aplinkybes, galima užbaigti tokių produktų tobulinimą; ar nėra alternatyvios priemonės, kuri mažesnėmis sąnaudomis gali padėti panašiai arba dar labiau sumažinti išmetamų LOJ kiekį, pirmiausia – ar dar nėra kitų pakaitalų. Be to, AAA turi atsižvelgti ir į LOJ išmetimo sumažinimo, galimo naudojant pakaitalus bei šių pakaitalų sąnaudų ir, pratęsus terminą atsirandančių papildomų išmetimų ir bet kurių alternatyvių priemonių sąnaudų santykį. Pratęsimo trukmė neturi viršyti laikotarpio, būtino pakaitalams tobulinti. Tai turi būti vertinama atsižvelgiant į visas svarbias aplinkybes, pirmiausia – į papildomų išmetimų, leidžiančių pratęsti terminą, svarbą ir galimas alternatyvių priemonių sąnaudas, palyginti su išmetimų sumažinimo, galimo naudojant tobulinamus pakaitalus, svarba ir šių pakaitalų sąnaudomis.

4. Toliau pateiktas planas taikomas įrenginiams, kuriuose naudojami LOJ turintys mišiniai, kuriuose gali būti nustatytas pastovus kietųjų medžiagų kiekis:

4.1. metinė atskaitinė išmetamų LOJ vertė apskaičiuojama taip:

4.1.1. nustatomas bendras kietųjų medžiagų kiekis iš dangos ir (arba) rašalo, lako arba klijų kiekio, sunaudojamo per metus. Kietosios medžiagos – tai visos medžiagos, esančios dangose, rašale, lakuose ir klijuose, kurios tampa kietos, kai tik išgarinamas vanduo ar LOJ;

4.1.2. metinė atskaitinė išmetamų LOJ vertė apskaičiuojama 4.1.1. papunktyje nustatytą kiekį dauginant iš atitinkamo koeficiento, nurodyto šio priedo Lentelėje „Dauginimo koeficientai“. AAA pagal dokumentais pagrįstą padidėjusį kietųjų medžiagų naudojimo efektyvumą gali šiuos koeficientus atskiriems įrenginiams pakoreguoti (pvz., jei, nepažeidžiant technologinio reglamento reikalavimų, padidėja tuo pačiu dažų kiekiu nudažytas plotas).

Lentelė. Dauginimo koeficientai

Veiklos rūšis	Dauginimo koeficientas, naudojamas taikant šio priedo 4.1.2. papunktį
---------------	---

Rotacinė giliaspudė; fleksografinis spausdinimas; laminavimas kaip spausdinimo veiklos dalis; lakavimas kaip spausdinimo veiklos dalis; medienos dengimas; tekstilės gaminių, audinių, plėvelių arba popieriaus dengimas; lipniosios dangos	4
Ričių dengimas, transporto priemonių pakartotinė apdaila	3
Dangos, besiliečiančios su maistu, aviacinės (kosminės) dangos	2,33
Kitos dangos ir rotacinė trafaretinė spauda	1,5

4.2. siektina išmetamų LOJ vertė lygi metinei atskaitinei išmetamų LOJ vertei, padaugintai iš procentinės dalies, kuri lygi:

4.2.1. (neorganizuotai išmetamų LOJ ribinei vertei + 15) – (įrenginiams, kuriems taikomas Taisyklių 2 priedo 1 lentelės „Organinio tirpiklio suvartojimo ribos ir išmetamų LOJ ribinės vertės“ 6 punktas (Transporto priemonių padengimas dangomis ir transporto priemonių pakartotinė apdaila), ir turintiems žemesnę ribą įrenginiams, kuriems taikomi Taisyklių 2 priedo 1 lentelės „Organinio tirpiklio suvartojimo ribos ir išmetamų LOJ ribinės vertės“ 8 (Kitų rūšių dengimas, taip pat metalo, plastmasės, tekstilės gaminių, audinių, plėvelių ir popieriaus dengimas) ir 10 punktai (Medienos paviršių dengimas);

4.2.2. (neorganizuotai išmetamų LOJ ribinė vertė + 5) – visiems kitiems įrenginiams.

4.3. jeigu faktinis organinio tirpiklio išmetimas, nustatytas pagal Organinių tirpiklių valdymo planą, yra mažesnis arba lygus siektinai išmetamų LOJ vertei, laikoma, kad atitiktis pasiekta.

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių
naudojant organinius tirpiklius tam tikrų
veiklos rūšių įrenginiuose, išmetimo
ribojimo ir įrenginių registravimo taisyklių
4 priedas

ORGANINIŲ TIRPIKLIŲ VALDYMO PLANO RENGIMO IR NAUDOJIMOSI JUO REKOMENDACIJOS

1. Principai. Organinių tirpiklių valdymo planu naudojamas:
 - 1.1. tikrinant, kaip laikomasi reikalavimų, apibrėžtų Taisyklių 38 punkte;
 - 1.2. nustatant būsimo sumažinimo galimybes;
 - 1.3. teikiant visuomenei informaciją apie organinio tirpiklio suvartojimą, organinio tirpiklio išmetimą ir Taisyklių reikalavimų laikymąsi.
2. Sąvokos. Šiomis sąvokomis numatoma bendra masės balanso rengimo schema.
 - 2.1. Organinių tirpiklių sąnaudos (įvedinys) I:
 - 2.1.1. I.1 – Organinių tirpiklių kiekis ar jų kiekis įsigytuose mišiniuose, naudojamuose kaip proceso sąnaudos tam laiko intervalui, kuriam skaičiuojamas masės balansas;
 - 2.1.2. I.2 – Organinių tirpiklių kiekis, ar jų kiekis regeneruotuose ir pakartotinai panauduotuose mišiniuose, kurie sunaudojami (kaip organinio tirpiklio sąnaudos) tame procese. Pakartotinai panaudotas organinis tirpiklis apskaičiuojamas kiekvieną kartą, kai jis naudojamas tai veiklai vykdyti.
 - 2.2. Organinių tirpiklių išeiga (išvedinys) O:
 - 2.2.1. O.1 – Organizuotai išmetami teršalai;
 - 2.2.2. O.2 – Organiniai tirpikliai, prarasti vandenyje, jei apskaičiuojant O.5 p. atitinkamai atsižvelgiama į nuotekų valymą;
 - 2.2.3. O.3 – Organinių tirpiklių kiekis, kuris lieka produkcijoje (po proceso) kaip teršalas arba liekanos;
 - 2.2.4. O.4 – Neorganizuotas organinių tirpiklių išmetimas į aplinkos orą. Ji susidaro ir dėl bendro patalpų vėdinimo, kai oras išleidžiamas į aplinką per langus, duris, orlaides ir panašias angas;
 - 2.2.5. O.5 – Organiniai tirpikliai ir (arba) organiniai junginiai, kurie prarandami dėl cheminių ar fizikinių reakcijų (taip pat, pavyzdžiui, ir tie, kurie suardomi deginant ar kitaip apdorojant išmetamus dujinius teršalus ar nuotekas arba juos sugaunant, pvz., adsorbcijos būdu, jeigu tik jie nepriklauso O.6, O.7 arba O.8 p.);
 - 2.2.6. O.6 – Organiniai tirpikliai, esantys surinktose atliekose;
 - 2.2.7. O.7 – Organiniai tirpikliai arba mišiniuose esantys organiniai tirpikliai, kurie parduodami arba juos ketinama parduoti kaip komerciniu požiūriu vertingą produktą;
 - 2.2.8. O.8 – Organiniai tirpikliai, esantys mišiniuose, regeneruotuose pakartotiniam naudojimui, bet ne kaip proceso sąnaudos, jeigu jie nepriklauso O.7;
 - 2.2.9. O.9 – Organiniai tirpikliai, išmesti kitokiais būdais.
3. Naudojimasis organinių tirpiklių valdymo planu tikrinant reikalavimų atitikimą. Organinių tirpiklių valdymo plano panaudojimas priklauso nuo to, kurie specialūs reikalavimai turi būti tikrinami:
 - 3.1. tikrinama, kaip laikomasi pagal Taisyklių 3 priede pateiktus Taršos mažinimo plano rengimo ir naudojimo reikalavimus parengto Taršos mažinimo plano, kai bendros išmetamų LOJ ribinės vertės išreiškiamos produkto vienetai sunaudoto organinio tirpiklio kiekiu, arba kaip kitaip numatyta Taisyklių 2 priede.
 - 3.1.1. visoms veiklos rūšims, kurioms taikomas pagal Taisyklių 3 priede pateiktus Taršos mažinimo plano rengimo ir naudojimo reikalavimus parengtas Taršos mažinimo planas, kasmet

parengiamas organinių tirpiklių valdymo planas suvartojimui (C) nustatyti. Suvartojimas apskaičiuojamas pagal šią lygtį:

$$C = I.1 - O.8$$

Taip pat lygiagrečiai turi būti nustatomos kietosios medžiagos, naudojamos dangoms dengti, kad būtų gaunama metinė atskaitinė išmetamų LOJ vertė (kiekis) ir siektina išmetamų LOJ vertė (kiekis) kiekvieniems metams;

3.1.2. įvertinant, kaip laikomasi bendro išmetamų LOJ kiekio ribinės vertės, išreikštos produkto vienetui sunaudoto organinio tirpiklio kiekiu, arba kaip kitaip numatyta Taisyklių 2 priede, kasmet parengiamas organinių tirpiklių valdymo planas išmetamų LOJ kiekio vertei (E) nustatyti. Ši vertė apskaičiuojama pagal lygtį:

$$E = F + O.1;$$

čia: F – tai neorganizuotai išmetami teršalai, kurių nustatymas aprašytas šio priedo 3.2.1. papunktyje. Jų dydis turi būti dalijamas iš atitinkamo produkto parametro;

3.1.3. vertinant atitiktį Taisyklių 27.2.2 papunkčio reikalavimams, kasmet parengiamas organinių tirpiklių valdymo planas, kad būtų nustatytas visų nagrinėjamų veiklos rūšių bendras išmetamų LOJ kiekis, ir gautas skaičius palyginamas su bendru išmetamų LOJ kiekiu, kuris susidarytų, jeigu Taisyklių 2 ir 3 priedų reikalavimai būtų įgyvendinti kiekvienai veiklos rūšiai atskirai;

3.2. neorganizuotai išmetamų teršalų nustatymas, kad būtų galima palyginti su Taisyklių 2 priedo I skyriuje nurodytomis neorganizuotai išmetamų teršalų ribinėmis vertėmis:

3.2.1. neorganizuotai išmetami teršalai apskaičiuojami pagal vieną iš šių lygčių:

$$(1) F = I.1 - O.1 - O.5 - O.6 - O.7 - O.8$$

arba

$$(2) F = O.2 + O.3 + O.4 + O.9$$

Šį dydį galima nustatyti tiesioginiais kiekių matavimais arba naudojant lygiavertį metodą ar apskaičiavimo būdą, pavyzdžiui, įvertinant proceso sugaudymo efektyvumą.

Neorganizuotai išmetamų teršalų ribinė vertė išreiškiama kaip sąnaudų dalis, kuri apskaičiuojama pagal šią lygtį:

$$(3) I = I.1 + I.2;$$

3.2.2. neorganizuotai išmetami teršalai nustatomi atliekant keletą trumpų, bet išsamių matavimų. Pakartotinai to daryti nebereikia, kol įrenginiai nebus modifikuoti.

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, išmetimo ribojimo ir įrenginių registravimo taisyklių
5 priedas

ORGANINIUS TIRPIKLIUS NAUDOJANČIŲ ĮRENGINIŲ APSKAITOS ATASKAITA

(veiklos vykdytojas, jo adresas, įrenginio buvimo vietos adresas, telefono Nr., fakso Nr., el. pašto adresas)

Ataskaitinis laikotarpis _____

1 lentelė. Organinių tirpiklių suvartojimas ir sąnaudos.

Įrenginio pavadinimas, veiklos rūšis pagal Taisyklių 2 priedą	Mišinio pavadinimas ¹	Organinių tirpiklių					
		Suvartojimas ³					Sąnaudos ⁴
		Gryno organinio tirpiklio ar mišinio sudėtinės dalies		Identifikavimo kodas, CAS Nr.	Pavojingumo kategorija; pavojingumo frazės ²	Kiekis, t/m	Kiekis, t/m
		pavadinimas ¹	koncentracija, %				
1	2	3	4	5	6	7	8
Viso							

¹ Tais atvejais, jei naudojamas mišinys, pildoma skiltis Nr. 2, jei organinis tirpiklis yra gryna medžiaga – skiltis Nr. 2 nepildoma, o medžiagos pavadinimas įrašomas skiltyje Nr.3.

² Žr. Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008.

³ Žr. Taisyklių 3.18 papunktį.

⁴ Žr. Taisyklių 3.19 papunktį.

2 lentelė. Į aplinkos orą išmesti LOJ.

Įrenginio pavadinimas, veiklos rūšis pagal Taisyklių 2 priedą	Į aplinkos orą išmesti lakieji organiniai junginiai (LOJ)							
	Pavadinimas ¹	LOJ statistinis kodas	Organizuotai išmesti LOJ		Neorganizuotai išmesti LOJ		Bendras išmestas LOJ kiekis	
			Kiekis, t/m	Koncentracija ² , mgC/Nm ³	Kiekis, t/m	Kiekis lyginant su organinio tirpiklio sąnaudomis, %	Kiekis, t/m	Kiekis pagaminto produkto vienetui (kai taikoma) ³
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Viso							

¹ Jei įrenginyje nenaudojami LOJ, kuriems priskiriamos pavojingumo frazės nurodytos Taisyklių 28 ir 30 punktuose, šioje skiltyje įrašomas žodis LOJ, o kitose skiltyse duomenys pateikiami visiems LOJ bendrai. LOJ, kuriems priskiriamos pavojingumo frazės nurodytos Taisyklių 28 ir 30 punktuose, išskiriami iš bendro LOJ kiekio ir kiekvienai tokiai medžiagai užpildoma atskira eilutė.

² Pateikiami monitoringo duomenys. LOJ, nurodytų Taisyklių 29 ir 30 punktuose, monitoringo duomenys pateikiami atskirose eilutėse. (Matavimų duomenys pateikiami Monitoringo nuostatuose nustatyta tvarka.)

³ Teršalo kiekis išskaičiuotas iš metinių organinio tirpiklio sąnaudų ir produkcijos kiekio.

Rengėjas _____
(pareigos, vardas ir pavardė) _____
(parašas)

Data _____

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių
naudojant organinius tirpiklius tam tikrų
veiklos rūšių įrenginiuose, išmetimo
ribojimo ir įrenginių registravimo
taisyklių
6 priedas

(Juridinio asmens kodas)

(Veiklos vykdytojas, teikiantis įrenginio registracijos duomenis, jo adresas, telefono, fakso Nr.,
elektroninio pašto adresą)

ORGANINIUS TIRPIKLIUS NAUDOJANČIO ĮRENGINIO REGISTRACIJOS DUOMENYS

20__ m. _____ d. Nr. _____

(sudarymo vieta)

PRAŠOME nuo _____ įregistruoti organinius tirpiklius naudojančią įrenginį, (data) patikslinti įrenginio registracijos duomenis, išregistruoti įrenginį (<i>reikalingą pabraukti</i>).
1. (kontaktinio asmens vardas, pavardė, pareigos, telefono numeris, elektroninio pašto adresas)
2. (įrenginio pavadinimas, buvimo vietos adresas)
3. (nurodoma, kokia veiklos rūšis (-ys) pagal Taisyklių 1 ir 2 priedus planuojama vykdyti ir (ar) vykdoma įrenginyje)
4. (detalus įrenginyje planuojamos vykdyti ir (ar) vykdomos veiklos rūšies (-ių) aprašymas)
5. Pridedami dokumentai ir (arba) jų kopijos: ☐ Užpildyta Organinius tirpiklius naudojančių įrenginių apskaitos forma (Taisyklių 6 priedo priedėlis), ____ (nurodomas lapų skaičius); ☐ Atlikto išmetamų LOJ poveikio aplinkos orui įvertinimo duomenys (teršalų sklaidos aplinkos ore skaičiavimai), _____ (nurodomas lapų skaičius); ☐ Pridedami kiti dokumentai _____ (nurodomas kiekvieno dokumento pavadinimas ir lapų skaičius)
6. Patvirtinu, kad pateikta informacija yra teisinga, tiksli ir visa. Neprieštarauju, kad organinius tirpiklius naudojančius įrenginius įregistruojanti, registracijos duomenis tikslinanti institucija pateiktą informaciją ar jos dalies kopiją, išskyrus informaciją, kuri nurodyta kaip komercinė (gamybinė) paslaptis, pateiktų bet kuriam asmeniui. Įsipareigoju medžiagas ir mišinius, nurodytus Taisyklių 28 punkte, kiek įmanoma ir per kuo trumpesnį laiką pakeisti mažiau kenksmingomis medžiagomis ar mišiniais.
_____ (veiklos vykdytojas ar jį atstovaujantis asmuo (pareigos) (parašas) (vardas ir pavardė)

ORGANINIUS TIRPIKLIUS NAUDOJANČIŲ ĮRENGINIŲ APSKAITOS FORMA

Įrenginio pavadinimas, veiklos rūšis (-ys) pagal Taisyklių 2 priedą	Planuojamas organinių tirpiklių						Į aplinkos orą planuojami išmesti lakieji organiniai junginiai (LOJ) ⁵					
	Suvartojimas ³					Sąnaudos ⁴						
	Mišinio pavadinimas ¹	Gryno organinio tirpiklio ar mišinio sudėtinės dalies		Identifikavimo kodas, CAS Nr.	Pavojingumo kategorija; pavojingumo frazės ²	Kiekis, t/m	Kiekis, t/m	Pavadinimas	Taršos šaltinių veikimo trukmė, val./m	Debitas		Kiekis, t/m
		Pavadinimas ¹	Koncentracija, %							Nm ³ /s	g/val.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Viso								Viso				

¹Tais atvejais, jei naudojamas mišinys, pildoma skiltis „Mišinio pavadinimas“, jei organinis tirpiklis yra gryna medžiaga – 2 skiltis nepildoma, o medžiagos pavadinimas įrašomas skiltyje „Pavadinimas“.

²žr. Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008.

³žr. Taisyklių 3.18 punktą.

⁴žr. Taisyklių 3.19 punktą.

⁵Pateikiama informacija apie planuojamus išmesti LOJ, nurodytus Taisyklių 28–30 ir 33 punktuose.

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, išmetimo ribojimo ir įrenginių registravimo taisyklių
7 priedas

ORGANINIUS TIRPIKLIUS NAUDOJANČIŲ ĮRENGINIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Veiklos vykdytojas, veiklos vykdymo vietos (-ų) adresas	Veiklos rūšis pagal Taisyklių 2 priedą	Įrenginio pavadinimas, adresas	Įrenginio			Organinio tirpiklio suvartojimo riba, t/m	AAA sprendimu ¹ įrenginiui taikoma		Išmetamų LOJ kiekio monitoringo reikalavimai ³
				įregistravimo data	registracijos duomenų tikslinimo data	išregistravimo data		išimtys ²	kiti reikalavimai	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

¹ Kiekvienu atveju nurodoma sprendimo priėmimo data ir numeris.

² Nurodytos Taisyklių 14, 25, 26 punktuose ir 2 priede.

³ Taisyklių 33 punkte nurodytas monitoringo būdas ir dažnumas, taikomos išmetamų LOJ ribinės vertės.

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. [318](#), 2003-06-25, Žin., 2003, Nr. 64-2913 (2003-06-30), i. k. 103301MISAK00000318

Dėl aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 620 "Dėl Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo

2.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-710](#), 2009-11-26, Žin., 2009, Nr. 143-6319 (2009-12-02), i. k. 109301MISAK00D1-710

Dėl aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 620 "Dėl Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-562](#), 2010-06-22, Žin., 2010, Nr. 76-3902 (2010-06-30), i. k. 110301MISAK00D1-562

Dėl aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 620 "Dėl Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-15](#), 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK00D1-15

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 620 "Dėl Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-314](#), 2013-05-08, Žin., 2013, Nr. 47-2373 (2013-05-09), i. k. 113301MISAK00D1-314

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 620 "Dėl Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-863](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6201 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-863

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 620 "Dėl Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-234](#), 2014-03-04, paskelbta TAR 2014-03-05, i. k. 2014-02664

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 620 „Dėl Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-1045](#), 2017-12-27, paskelbta TAR 2017-12-28, i. k. 2017-21396

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 620 „Dėl Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-498](#), 2018-06-12, paskelbta TAR 2018-06-13, i. k. 2018-09823

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 620 „Dėl Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, išmetimo ribojimo ir įrenginių registravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo